

25.5.2020
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
Julkinen

Silloin liikkuu! Makrovakautta turvaamassa koronaviruspandemiassa

Tämä blogi on osa blogisarjaa, johon kokoamme fivalaisten kirjoituksia koronapandemian aikana tehdystä työstä poikkeuksellisissa olosuhteissa.

Kirjoittaja Samu Kurri työskentelee Fivan Digitalisaatio ja analyysi -osaston osastopäällikkönä ja on Fivan johtoryhmän jäsen.

Finanssivalvonta tiedotti myöhään illalla 17.3.2020 alentavansa luottolaitoksilta vaadittavia ylimäärisiä pääomavaatimuksia eli ns. makrovakauspuskureita yhdellä prosenttiyksiköllä. Päätöksen syynä oli koronaviruspandemia, jonka nähtiin heikentävän merkittävästi taloustilannetta ja finanssi-sektorin toimintaedellytyksiä Suomessa. Päätöksellä vahvistettiin suomalaisten pankkien kykyä myöntää luottoja kotitalouksille ja yrityksille.

Makrovakaupolitiikka on koko rahoitusjärjestelmän vakautta edistävä uudehko talouspolitiikan lohko raha- ja finanssipolitiikkojen rinnalla.

Rahapolitiikalla tarkoitetaan keskuspankin rahan hinnan eli korkojen säätelyä joko suorien korkopäätösten tai epäsuorien toimien, kuten laajamittaisten arvopaperiostojen, avulla. Rahapolitiikan ensisijainen tavoite on hintavakauden turvaaminen.

Finanssipolitiikalla tarkoitetaan valtion tulojen ja menojen muutoksia joko tietoisilla päätöksillä tai sallimalla ns. automaattisten vakauttajien toiminta. Jälkimmäinen tarkoittaa esimerkiksi sitä, että laskukaudella valtion menot kasvavat automaattisesti mm. työttömyyden kasvun myötä.

Makrovakaupolitiikalla vahvistetaan rahoituksen välittymisen edellytyksiä myös huonoina aikoina. Käytännössä luotonantajien ja luotonottajien riskipuskureita vahvistetaan hyvinä aikoina mm. lisäpääoma- ja vakuusvaatimuksia kiristämällä. Puskureiden vahvistaminen ei ole itsetarkoitus. Toisaalta puskureiden kerryttäminen hyvinä aikoina on edellytyksenä sille, että keventäminen huonoissa olosuhteissa on ylipäänsä mahdollista.

Nyt tehty päätös oli ensimmäinen makrovakaupolitiikkaa keventävä toimi Suomessa, mutta itse päätöksessä ei tarve- tai vaikutusarvioiden näkökulmasta ollut mitään erityisen poikkeuksellista. Niitä on perusteltu kattavasti Finanssivalvonnan lehdistö- ja valvottavatiedotteissa (linkit tekstin lopussa). Päätöksentekijöiden ja valmisteluiden kannalta päätös oli kuitenkin kahdessa suhteessa hyvin poikkeuksellinen.

Ensinnäkin, Suomessa ei ole otettu käyttöön vastasyklisiä pääomavaadetta. Suomen talouden toimiminen monista rakennemuutoksista piti talouden ja velkaantumisen kasvun varsin hitaana pidemmän aikaa 2010-luvulla. Suhdannesidonnaisen puskurin sijaan Suomessa on korotettu ns. rakenteellisia pääomavaateita eli merkittävälle instituutioille asetettuja O-SII-puskureita ja kaikille instituutioille asetettuja järjestelmäpuskurivaateita. Alennuspäätös tehtiin siten, että kaikkien luottolaitosten rakenteellinen puskurivaade laski yhdellä prosenttiyksiköllä. Pankin itsensä kannalta on melko samantekevää, minkä nimisellä instrumentilla sitä vaaditaan pitämään ylimääräistä pääomaa. Yhden euron lisäpääomavaatimus on pankille yhden euron lisäpääomavaatimus.

Toiseksi, makrovakauden päätöksenteko on normaaliolosuhteissa hyvin monivaiheinen prosessi, jossa myös eurooppalaisilla instituutioilla on kuulemis- ja jopa puuttumisoikeus. Nyt päätetyissä kevennyksissä puuttumisoikeus oli EKP:lla, jolla on korotusoikeus kansallisen valvojan päätökseen. Tämän korotusoikeuden johdosta tavanomaisissa olosuhteissa johtokunnan päätös julkaistaan vasta sen lopullisessa muodossa, eli eurooppalaisten instituutioiden kuulemisajan päätyttyä.

25.5.2020
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
Julkinen

Koronaviruspandemian olosuhteissa sekä Finanssivalvonnan oma päätöksenteko, kansalliset lausunnot että eurooppalainen päätöksenteko toimivat nopeutetussa aikataulussa. Illalla 17.3.2020 julkaistiin poikkeuksellisesti jo alustava päätös. Kun normaalisti päätöksentekoprosessiin valmisteluineen menee yksi vuosineljännes (kolme kuukautta), nyt itse päätöksenteko tapahtui päivissä ja eurooppalainenkin prosessi vei vain muutamia viikkoja. Kaikki tämä tapahtui lisäksi pääosin etätyöolosuhteissa, niin Suomessa kuin Euroopan keskuspankissakin.

Kun tarve on suurin, valvoja on hereillä ja toimintakykyinen. Silloin liikkuu!

- [Lehdistötiedote 17.3.2020: Makrovakauspäätös: Finanssivalvonnan johtokunta laskee luottolaitosten pääomavaatimuksia](#)
- [Valvottavatiedote 6.4.2020: Finanssivalvonnan johtokunnan päätös luottolaitosten lisäpääomavaatimusten alentamisesta](#)
- [Lehdistötiedote 20.4.2020: Luottolaitosten lisäpääomavaatimukset kevenevät Finanssivalvonnan johtokunnan alustavan päätöksen mukaisesti](#)